

Střevlík potápěč

Střevlík hrboletý (*Carabus variolosus*) je přibližně 3 cm velký černý brouk. Je chráněn jak zákony v ČR, tak i systémem NATURA 2000. Střevlík je v ČR poměrně vzácným a málo probádaným druhem, zasluhuje si proto naši pozornost.

Je snadno rozpoznatelný kvůli zvrásněnému povrchu krovek, které **dokonale napodobují hniјící číšku bukvice ve vodě**. Toto jej dobře chrání skoro před všemi nenechavci, ostatní zaplaší stříknutím smrduté žíraviny. Proč si střevlík „vybral“ k napodobování zrovna číšku bukvice? Z jednoduchého důvodu – žije totiž u lesních potůčků a bažinek hlavně v listnatých a smíšených horských lesích. V monokulturních smrčinách skoro nežije, nemá zde dost potravy a nemnoží se zde.

Brouci jsou aktivní hlavně v noci. Během horkých letních dnů se ukrývají pod kameny či větvemi přímo v potůčcích. Když přes den prší, čile běhají i přes den. **Loví dešťovky, vodní hmyz a korýše, troufnou si ale i na pulce žab či larvy mloků. Žere i slimáky a mršiny malých savců.**

Brouk se téměř nikdy nevzdaluje daleko od potoka či vlhkých míst. Jeho migrační možnosti jsou proto nízké. Na Valašsku pravděpodobně tvoří uzavřené populace v rámci jednotlivých údolí. Ke genetické výměně s okolními údolními populacemi dochází asi pouze výjimečně. Střevlík často využívá trouchnivějící kmeny listnatých i jehličnatých stromů ke kuklení larev či přezimování dospělců. Nejčastěji se jedná o kmeny částečně ponořené do vody. Pomoci se mu dá ponecháním nehodnotného dřeva ke zetlení u potoků. **Dospělí brouci jsou v přírodě aktivní od dubna do října.**

V minulosti žil i v Čechách, dnes žije pouze na Moravě. Najdeme jej v pásu pohraničních pohoří a Oderských vrších. Jeho areál končí bezlesou bariérou Moravské brány, kde není schopný překonat řeku Moravu. **V Javornících a Beskydech se vyskytuje takřka plošně, druh byl při monitoringu zjištěn na 66 % území.**

Nenajdeme ho ovšem už tak často jako v minulosti. Na vině je změna druhové skladby valašských lesů. Výsadba smrku vytlačila brouka až do vyšších poloh na koncích údolí, protože pouze tam se zachovaly starší listnaté porosty. Vzácně byl nalezen i ve smrčině, byl to ale vždy les vysázený na pasece po bučině. Brouci tu dokud zmlazují bukové semenáčky asi nějaký čas přežívají, pomalu se však vytrácejí.

Střevlík hrbolatý není na Valašsku příliš ohrožený. Proces změny druhové skladby lesů totiž běží již více než sto let a plocha druhem obývaná se výrazně zmenšila. Stále je však dostatečná pro jeho přežití. Budoucnost střevlíka však leží pouze v našich rukách.

RNDr. Lukáš Spitzer, entomolog, Muzeum regionu Valašsko, p.o.